

A MAGYAR BIOLÓGIAI TÁRSASÁG EMBERTANI SZAKOSZTÁLYÁNAK MŰKÖDÉSE AZ 1977. ÉVBEN

186. szakülés, 1977. január 17.

LENGYEL IMRE: A csontszövet filogenezise.

EIBEN OTTÓ: Svédországi útibeszámoló.

187. szakülés, 1977. február 14.

K. ÉRY KINGA: Embertani adatok a Felső-Tiszavidék 10. századi népességéhez.

KÁDÁR PÁL—VÉLI GYÖRGY: Somogy megyei újoncok testméreteinek 100 éve. Megközelítet-tük-e az optimális testmagasságot?

188. szakülés, 1977. március 14.

PALIK IBOLYA: A fejlődés dinamizmusa gyermek- és ifjúkorban.

PAP MIKLÓS: Az emberi haptogloblin egy új típusa: Hp 2-1 Tisza.

189. szakülés, 1977. április 25.

LIPTÁK PÁL: Gondolatok a magyar embertani kutatás irányairól és jövő lehetőségeiről.

NEMESKÉRI JÁNOS: A paleodemográfia vitatott kérdései.

KRETZOI MIKLÓS: Új problémák a hominizáció-kutatásban.

TÓTH TIBOR: Morfogenetikai trendek az őskori Közép-Duna medencében.

EIBEN OTTÓ: A testarányok változása a növekedés során, a körmendi növekedésvizsgálatok alapján.

FARKAS GYULA—KOVÁCS LÁSZLÓ: A magyarországi felnőtt lakosság embertani vizsgálata a felszabadulás utáni időszakban.

LENGYEL IMRE: Csontkémiai korjelzők mennyiségi változásai különböző történeti korokból származó mintákon.

M. SZILÁGYI KATALIN: Kvantitatív és kvalitatív jellegek értékelése nagycsaládi ágak ujj-begymintáin.

GYENIS GYULA: A katymári délszláv népesség dermatoglifiai jellemzői.

190. szakülés, 1977. május 16.

NEMESKÉRI JÁNOS: Beszámoló az 1976. évi nizzai pre- és protohistoriai kongresszusról.

KATONA FERENC: A tájékozódási reakciók összehasonlító vizsgálata primateseken.

PAP MIKLÓS: Adatok a Gc-globulin populációgenetikájához.

191. szakülés, 1977. június 6.

MARSHALL, G. R. (Kanada): Similarity systems in dimensional growth analysis.

ROSS, W. D. (Kanada): Proportionality factors in motoric performance.

192. szakülés, 1977. október 10.

REX-KISS BÉLA: A biológiai individualitás megállapításának lehetőségei vércsoport vizsgálattal.

PERCE IMRE—BUDAY JÓZSEF: Dermatoglypha vizsgálatok számítógépes feldolgozása.

PAP MIKLÓS: Adatok a vvt. savanyú foszfatase populációgenetikájához és a populáció-struktúra vizsgálatának néhány problémája.

HÉRA GYÖRGY: Rendellenes főredőtípusok az emberi tenyéren.

EIBEN OTTÓ: Beszámoló a „First Congress of European Anthropologists” (Zágráb) és a „Methods of Functional Anthropology” (Prága) című szimpoziумokról.

SZATHMÁRY LÁSZLÓ: Újabb megfigyelések az öreglyuk-trepanáció rítusával kapcsolatosan.
HAUSPIE, R. (Belgium)—GYENIS GYULA—MADÁCH ADÁM—SIMON GYÖRGY—SUSANNE, C. (Belgium)—ALEXANDER, F. (Belgium): Belga és magyar asztmás gyermekek testi fejlődésének összehasonlító vizsgálata.

(E. O.)

Beszámoló

a IV. Nemzetközi Finn-Ugor Kongresszusról

A budapesti (1960), helsinki (1965) és a tallini (1970) kongresszusok után 1975. szeptember 9—15. között ismét fővárosunkban tartotta rangos értekezletét a finnugor népek nyelvészeti, irodalmi, néprajzi, régészeti, történeti és embertani problémáival foglalkozó kutatók népes tábora. A kongresszuson 25 országból 674 kutató vett részt. A plenáris, szekció- és szakülésen 153 előadás hangzott el. A résztvevők száma a magyar egyetemi hallgatókkal együtt meghaladta az egyezer főt. Az említett előadásokon kívül a Szervező Bizottsághoz több száz kézirat érkezett.

1975. szeptember 12-én délután került sor az *Embertani Alszekció* szakülésére. Az előadásokra a kialakult program szerint került sor. Sorrendben LIPTÁK PÁL (Szeged), NEMESKÉRI JÁNOS (Budapest), T. D. GLADKOVA—TÓTH TIBOR (Moszkva—Budapest), I. M. ZOLOTARJEVA (Moszkva), KARIN MARK (Tallin), R. J. DENISOVA (Riga), és G. M. DAVIDOVA (Moszkva) ismertették kutatási eredményeiket. A szakülésen tehát hét előadás hangzott el, ezek közül egy angol, egy német, öt pedig orosz nyelven. A szakülés az MTA kongresszusi termében zajlott le. Az elnökségben foglalt helyet N. N. CSEBOKSZÁROV professzor (Moszkva) mint díszelnök, továbbá H. FORSIUS professzor (Oulu) és ÉRY KINGA (Veszprém). Az elnöki teendőket a CIFU Szervező Bizottságának felkérése alapján jelen sorok írója látta el, aki az orosz nyelvű előadások tartalmát magyar nyelven közölte a jelenlevő hazai közönséggel.

Az előadások után sorrendben a következők szólaltak fel: H. FORSIUS (Oulu), I. I. GOHMAN (Leningrád), TÓTH T. (Budapest), KELEMEN A. (Budapest), VERES P. T. (Budapest), majd ezt követően K. MARK (Tallin) és R. DENISOVA (Riga) válaszolt az elhangzott kritikai észrevételekre. Ezután N. N. CSEBOKSZÁROV tartotta meg összefoglaló jellegű felszólalását.

A szakülésen intenzív polémia alakult ki. I. I. GOHMAN (Leningrád) hangsúlyozta a magyar kollégákkal való fokozottabb együttműködés szükségességét, a kutatási módszerek egységesítését, majd pedig több észrevételt tett ZOLOTARJEVA, DENISOVA, MARK és DAVIDOVA előadásaihoz. Külön vita alakult ki DENISOVA és MARK között a baltikumi leptoprosop komponens genesisével kapcsolatban. Jelen sorok írója polemizált MARK doktornővel a magyarság eredetének korai szakaszára vonatkozóan.

Egészében megállapítható, hogy a IV. CIFU embertani szakülése az előző kongresszushoz viszonyítva új eredményeket hozott mind a finnugor népek antropológiájának általános problémáiban, mind pedig a magyar nép származásának korai szakaszaival kapcsolatban.

Végül megemlíteném, hogy a *Régészeti Alszekcióban* további három embertani témájú előadás hangzott el [I. I. GOHMAN, A. W. ERIKSSON (Groeningen), KELEMEN A.]. Az utóbbi két előadáshoz jelen sorok írója szolt hozzá.

Dr. Tóth Tibor

Wenger Sándor 60 éves

A TTM Embertani Tárának osztályvezetőhelyettese 1916. július 19-én született Debrecenben. Gimnáziumi tanulmányainak (Torda) elvégzése után a Kolozsvári Egyetemen folytatta továbbképzését, ahol az Embertani Intézetben Dr. Malán Mihály professzornál 1940—1944

között gyakornok, majd tanársegéd volt. 1945 januárjától a TTM Embertani Tárának munkatársa lett. A Tár vezetőjének, *Dr. Nemeskéri János*nak irányításával részt vett az osteologiai gyűjtemény kialakításában. Az ország 41 lelőhelyén több mint négyezer egyén csontvázanyagát mentette a tári gyűjtemény részére. Több mint száz népszerűsítő előadást tartott az ember származásáról és az emberfajtaokról. Több kiállítási forgatókönyvet készített.

Tudományos tevékenységét 23 tanulmány jelzi, amelyekben 2500 avarkori, Árpád-kori és római kori (összesen húsz lelőhelyről származó) egyén leleteinek vizsgálati eredményeit publikálta. Tanulmányai jelentek meg az anatómiai variációkról. Romániában több alkalommal volt tanulmányúton.

Az antropológia területén különböző tisztségeket töltött be és az Embertani Szakosztályban, valamint Tárunk szakköreiből tartott előadásokat.

Wenger Sándornak további alkotói sikereket kívánunk!

Dr. Tóth Tibor

